

[Teichert.]

der tages hensyn til arronderingen. Den ændring, der nu foreslås, burde tilgodese den bedst mulige jordfordeling, og derfor er jeg meget tilfreds med, at kommunalbestyrelserne og statens jordlovsudvalg får mulighed for at bedømme de handler, der sker, og eventuelt være medvirkende til den ordning, der giver det tilsigtede resultat. Skal dette lovforslag resultere i en strukturændring, der giver kommende ejere bedre økonomiske vilkår, er betingelsen herfor den bedst mulige driftsenhed.

Jeg er den højtærede landbrugsminister taknemlig for forslaget om, at der fremover gives staten og kommunerne adgang til at erhverve ejendomme til nedlægning, når det under hensyn til byudviklingen er nødvendigt. At der også her vil være visse ting at rette sig efter, er så ligetil. Den samme mulighed gives private, der mangler plads til nye virksomheder og til udvidelse af de bestående. Man kan ikke i det ene øjeblik kalde på det private initiativ og i det næste lægge samme alle mulige hindringer i vejen. Der er mange kommuner, som husker det besvær, de tidligere har haft med at skaffe vederlagsjord i forbindelse med de handler, der nødvendigvis måtte foretages, hvis man ville varetage byens og offentlighedens interesser på forsvarlig måde.

Det helt nye i lovforslaget er den foreslåede § 19, stk. 1, om hovedparcellens mindstestørrelse. Det er vel nok den ændring, der har været talt mest om, selv om dette forslag slet ikke har noget at gøre med spørgsmålet om, hvor store de nyoprettede statshusmandsbrug bør være. Her drejer det sig omtrent om en fordobling af hovedparcellens størrelse på et hidtil ukendt vurderingsgrundlag. De i henhold til skrivelse af 7. november 1949 nedsatte jordboniteringskommissioner er jo endnu ikke færdige med ansættelsen af prøvetakster, men jeg har forstået, at den højtærede landbrugsminister ikke nærer nogen betænkelighed ved at gennemføre den foreslåede ordning, så det kan vi også være med til ud fra den betragtning, at den foretagne prøvebonitering er gennemført meget samvittighedsfuldt og skulle være det bedst mulige grundlag for den kommende grundværdiansættelse.

Så kan man spørge, om denne fordobling af hovedparcellstørrelsen er nødvendig. Det er den efter min mening. Vi oplever gang på gang, at der ved salg af ejendomme ikke kan opnås en efter sælgerens mening tilstrækkelig stor udbetaling. For at få handelen til at glide lettere beholder sælgeren et areal af en bestemt størrelse som frijord til fri disposition. Dette kan samfundet ikke være interesseret i og køberen af ejendommen da slet ikke. Denne fremgangsmåde bliver der ved den foreslåede ordning i mange tilfælde sat en stopper for, og det er på høje tid, det sker.

Der er imidlertid én ting, som jeg endnu ikke er helt klar over virkningen af, og det er, hvordan man skal forstå ordene om, at man ved beregningen af hovedparcellens størrelse ikke kan medtage arealer med takster under 20, der betragtes som liggende under dyrkningsgrænsen. Vil det sige, at ejeren af en ejendom på 26 ha eller mindre med arealer af den omhandlede bonitet frit kan sælge disse arealer, der i mange tilfælde kan være særdeles værdifulde som sommerhusgrunde, kun med den begrænsning, som naturfredningsloven giver? Hvis det ikke er muligt at svare konkret på dette spørgsmål lige i øjeblikket, vil det være nødvendigt at få det præciseret i det udvalg, der vil blive foreslået nedsat.

Der er en del landmænd, der er bekymret over sammenlægningsgrænsen og mener, at der må være større spillerum og ikke den skarpe afgrænsning, som foreslås i § 25. Jeg må erklære mig helt enig med landbrugsministeren i den betragtning, at der må være både en bundgrænse og en overgrænse for sammenlægningsmuligheden. I det ene tilfælde vil en ejendom, der ved en sammenlægning ikke kommer over de 5 ha god jord, ved første lejlighed kunne nedlægges, når en supplerer af en naboejendom er muligjort ved ejerskifte eller ved generationsskifte. På den anden side vil en ejendom, der opsuppleres til over hovedparcellens mindstestørrelse, frit kunne frastykke det overskydende areal. Det er dette, man må sikre sig imod i videst muligt omfang.

De her foreslåede ændringer i loven om landbrugsejendomme er kun et lille afsnit af den arbejdsopgave, der er tildelt landbo-kommissionen, men det er et vigtigt lov-